

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ХДАДМ
(протокол № 28 від 28 квітня 2023 р)

АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА ВИРОБНИЦТВО

Програма фахового вступного випробування для прийому на навчання осіб, які здобули освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістра (спеціаліста), для здобуття освітньо-наукового рівня доктора філософії, зі спеціальності:

021 « Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

Денна форма навчання

Вечірня форма навчання

Заочна форма навчання

Харків 2023

Розробник: Алфьорова З .І. – доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри методології крос-культурних практик

Програму обговорено на засіданні кафедри 21 квітня 2023 р.
Протокол № 9

©ХДАДМ, 2023

©Алфьорова З.І., 2023

Вступ

Програма фахового вступного випробування «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» для прийому на навчання осіб, які здобули освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістра (спеціаліста), для здобуття освітньо-наукового рівня доктора філософії із зазначеної спеціальності реалізує узагальнюючу функцію та має на меті оцінити знання абітурієнтів щодо принципів, закономірностей функціонування, особливостей творення в аудіовізуальному мистецтві та виробництві.

Програма містить питання як узагальнювального мистецтвознавчого характеру, так і спеціального — кінознавчого. Основні позиції програми орієнтовані на фахові компетентності, здобуті магістрами, відповідно до вимог Стандарту спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Метою програми є:

- створення теоретичного фундаменту для одержання системного знання в конкретній професійній сфері;
- оволодіння методологічним інструментарієм для успішного здійснення теоретичної й практичної діяльності;
- формування основ високої гуманітарної культури і гуманістичних світоглядних принципів.

Завданнями програми є:

- ознайомлення з надбанням світової й вітчизняної кінознавчої думки;
- здобуття навичок самостійного критичного мислення й обґрунтування власної теоретичної позиції;
- розвиток навичок теоретичного синтезу й узагальнення;
- оволодіння необхідним принципам наукової дискусії і цивілізованого міжкультурного діалогу (об'єктивності, академічній коректності, толерантності);

Знання, що мають продемонструвати особи, які вступають до аспірантури, з дисципліни «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»:

- теоретичний матеріал основних розділів курсу (зміст предмету, завдань, структури й функцій кінознавчого знання; особливості кінознавчої проблематики й пізнавальних принципів);
- знання особливостей основних історичних періодів розвитку аудіовізуального мистецтва, їх загальних і відмінних характеристик;
- зміст основних тенденцій розвитку теорії аудіовізуального мистецтва.

Практичні навички, що демонструє вступник до аспірантури :

- володіння основними методами мистецтвознавчого аналізу;
- орієнтація в історико-кінознавчому матеріалі, уміння аналізувати погляди й теорії в кінознавчому теоретичному дискурсі;

- уміння аргументувати власну теоретичну позицію й артикулювати принципи фахового знання;
- уміння застосовувати отримані знання при аналізі актуальних проблем наукових досліджень;
- самостійно визначати смисл і напрямок своєї наукової та практичної діяльності.

Компетентності, які має продемонструвати вступник до аспірантури:

- володіння теоретичним матеріалом для одержання системного знання в конкретній професійній сфері;
- навички теоретичного синтезу й узагальнення, володіння методологічним інструментарієм для успішного здійснення теоретичної й практичної діяльності;
- самостійне критичне мислення й вміння обґрунтувати власну теоретичну позицію;
- засвоєння та вміння використовувати на практиці принципів наукової дискусії і цивілізованого міжкультурного діалогу (об'єктивності, академічній коректності, толерантності).

Зміст програми

ІСТОРІЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

1. Місце і роль кінознавства в структурі мистецтвознавства.

Кінознавство як мистецтвознавча наука. Соціокультурні та професійні чинники виникнення кінознавства як окремої галузі мистецтвознавчого знання. Зв'язок кінознавства з іншими науками гуманітаристики. Основні етапи становлення кінознавства як науки.

2. Структура кінознавства.

Теорія аудіовізуального мистецтва як частина кінознавства, її об'єкт та предмет дослідження. Історія аудіовізуального мистецтва як частина кінознавства, її об'єкт та предмет дослідження. Критика аудіовізуальних творів.

Особливості кінознавчої проблематики на сучасному етапі. Основні категорії кінознавства.

3. Історичні етапи розвитку аудіовізуального мистецтва.

Передумови виникнення аудіовізуального мистецтва у середині XIX ст.. Радіо та фотографія як частина майбутньої аудіовізуальної сфери. Осмислення дослідниками здобутків ранніх етапів розвитку радіо та фотографії.

Виникнення кінематографу. Перші кінострічки. Осмислення дослідниками наслідків винаходу кіноапарату. Лінії братів Люм'єрів та Ж.Мельєса як

основні траєкторії видового розгалуження кінематографу. Перші кінознавчі праці.

Виникнення кіноіндустрії. Перші салони та кінофабрики, досвід їх існування та внесок у формування майбутньої сфери аудіовізуального виробництва. Кінофабрики України. Досвід перших українських кіно продюсерів.

Художній авангард в аудіовізуальному мистецтві.

Фотомистецтво художнього авангарду, основні тенденції та напрями розвитку, здобутки.

Кіномистецтво художнього авангарду, основні тенденції та напрями розвитку, здобутки.

Основні стилістичні напрями в художньому авангарді в АВМ. Конструктивізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.

Експресіонізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.

Імпресіонізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.

Сюрреалізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.

Характеристика інших напрямів в художньому авангарді АВМ, здобутки, персоналії.

Радянські фотографія та кінематограф як частина тоталітарної культури. Ідеологічні чинники існування радянського кіномистецтва. Формування централізованої, ідеологічно-орієнтованої радянської кіноіндустрії.

Аудіовізуальне мистецтво у роки Другої світової війни.

Здобутки документальної фотографії, персоналії, твори. Здобутки документального кінематографа, персоналії, твори.

Здобутки ігрового кінематографа, персоналії, твори.

Кінематограф як частина пропаганди. Осмислення ролі АВМ в Другій світовій війні кінознавцями світу.

Аудіовізуальне мистецтво у 60-ті-70-ті роки ХХ ст..

«Нова хвиля» у світовому кінематографі та фотографії, здобутки, персоналії, твори.

Кінематограф радянських республік зазначеного періоду. Проблема «зайвої» людини в радянському кіно. Українське кіно, національний менталітет на екрані, здобутки, персоналії, твори. Осмислення здобутків українського кіно «нової хвилі» в кінознавстві.

Аудіовізуальне мистецтво у 80-ті-90-ті роки ХХ ст..

Основні тенденції розвитку світового кінематографа, фотографії, відео-арту, здобутки, персоналії, твори.

Основні тенденції розвитку радянського кінематографа, фотографії, відео-арту, здобутки, персоналії, твори. Український кінематограф зазначеного періоду, здобутки, персоналії, твори.

Український кінематограф часів Незалежності.

«Друга нова хвиля» в українському кіно. Розбудова ринкової кіноіндустрії в Україні, тенденції розвитку, здобутки. Фестивальний рух в аудіовізуальному мистецтві України. Нові види аудіовізуального мистецтва: медіа-арт, інші візуальні практики. Українська фотографія часів Незалежності, тенденції

розвитку, здобутки. Кінознавчі дослідження українського аудіовізуального мистецтва часів Незалежності.

Розвиток аудіовізуального мистецтва на сучасному етапі.

Основні тенденції розвитку АВМ на порубіжжі ХХ ст. - ХХІ ст.. «Нові» аудіовізуальні практики, персоналії, здобутки, твори. Основні стратегії репрезентації аудіовізуальних творів на сучасному етапі. Вплив глобалізаційних процесів на аудіовізуальне мистецтво та виробництво. Осмислення наведених тенденцій в фаховій літературі.

ТЕОРІЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

4. Видова структура аудіовізуального мистецтва, її трансформації на сучасному етапі

«Традиційні» для АВМ види мистецтва, їх генеза та трансформація.

Новітні для АВМ види мистецтва, їх генеза, чинники виникнення. Основні принципи існування видів АВМ на сучасному етапі.

5. Родова та жанрова структура аудіовізуального мистецтва, її трансформації на сучасному етапі

«Традиційні» для АВМ жанри мистецтва, їх генеза та трансформація.

Новітні для АВМ роди та жанри мистецтва, їх генеза, чинники виникнення. Основні принципи існування жанрів АВМ на сучасному етапі.

6. Проблема формотворення в АВМ. Візуальні практики та техніки формотворення в АВМ на сучасному етапі. Традиційні фільм, фотографія. Некласичні телевізійні твори. Посткласичні аудіовізуальні твори.

7. Роль митця в АВМ на сучасному етапі, стратегії творчої та виробничої діяльності в АВМ. Митець як творець традиційної аудіовізуальної форми. Митець у телевізійному виробництві. Колективні форми телевізійної творчості. Митець сучасного аудіовізуального твору.

8. Теорія Луї Деллюка та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.

9. Теорія С.Ейзенштейна та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.

10. Теорія П.-П.Пазолліні та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.

11. Теорія А.Тарковського та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.

12. Теорія Ж.Дерріди та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.

13. Теоретичний внесок українських кінознавців в кінознавчий дискурс.

Питання до вступного випробування до аспірантури з «Аудіовізуального мистецтва та виробництва»

1. Місце і роль кінознавства в структурі мистецтвознавства.

2. Структура кінознавства.

3. Основні історичні етапи розвитку аудіовізуального мистецтва, загальна характеристика.

4. Виникнення кінематографу. Осмислення дослідниками наслідків винаходу кіноапарату.

5. Формування основ світової кіноіндустрії.
6. Художній авангард в аудіовізуальному мистецтві, загальна характеристика.
7. Фотомистецтво художнього авангарду, основні тенденції та напрями розвитку, здобутки.
8. Кіномистецтво художнього авангарду, основні тенденції та напрями розвитку, здобутки.
9. Основні стилістичні напрями в художньому авангарді в АВМ, загальна характеристика.
10. Конструктивізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.
11. Експресіонізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.
12. Імпресіонізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.
13. Сюрреалізм в фотомистецтві і кіномистецтві, здобутки, персоналії.
14. Характеристика інших напрямів в художньому авангарді АВМ, здобутки, персоналії.
15. Радянські фотографія та кінематограф як частина тоталітарної культури.
16. Аудіовізуальне мистецтво у роки Другої світової війни.
17. Аудіовізуальне мистецтво у 60-ті-70-ті роки ХХ ст..
18. Аудіовізуальне мистецтво у 80-ті-90-ті роки ХХ ст..
19. Український кінематограф часів Незалежності.
20. Розвиток аудіовізуального мистецтва на сучасному етапі.
21. Видова структура аудіовізуального мистецтва, її трансформації на сучасному етапі
22. Родова та жанрова структура аудіовізуального мистецтва, її трансформації на сучасному етапі
23. Проблема формотворення в АВМ. Візуальні практики та техніки формотворення в АВМ на сучасному етапі.
24. Роль митця в АВМ на сучасному етапі, стратегії творчої та виробничої діяльності в АВМ.
25. Теорія Луї Деллюка та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.
26. Теорія С.Ейзенштейна та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.
27. Теорія П.-П.Пазолліні та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.
28. Теорія А.Тарковського та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.
29. Теорія Ж.Дерріди та її внесок і розвиток АВМ та кінознавства.
30. Теоретичний внесок українських кінознавців в кінознавчий дискурс.

Перелік навчально-методичної літератури

Основна:

1. Алфьорова З.І, Старкова Г.В. (2016) Історія кінематографа і телебачення: підручник / З.І. Алфьорова, Г.В. Старкова. Харків: ХДАК, 275 с.
2. Алфьорова З.І. (2008). Візуальне мистецтво кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст. Х: ХДАК.

3. Аудіовізуальне мистецтво і виробництво: досвід, проблеми та перспективи : колективна монографія [наук. ред. : О. В. Безручко]. Київ : Видав. центр КНУКіМ, 2021. Т. 9. 205 с., (с.5-27) (Колективна монографія)
4. Алфьорова З. І. (2017) Екранна форма новітньої доби: стратегічні трансформації // Традиції та новації у високій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. Харків, Вип. 4. С. 65-69
5. Алфьорова З. І. (2019) Дисипативність як принцип морфологічних трансформацій аудіовізуального мистецтва // Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко (голов. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка. Харків, Вип. 65. С. 191-195. Бібліогр.: 5 назв.
<https://doi.org/10.31516/2410-5325.065.19>
6. Алфьорова З. І. (2019) Ситуативність як принцип морфологічних трансформацій аудіовізуального мистецтва // Colloquium-journal. № 27, Cz. 7. – С. 19-23. –Бібліогр.: 10 назв .
7. Алфьорова З. І. (2020) «Нове» українське кіно в контексті сучасного аудіовізуального мистецтва // Вісник Київського Національного університету культури і мистецтв. : наук. журнал: Сер. Аудіовізуальне мистецтво та виробництво / М-во освіти і науки України, КНУКіМ – Київ, 2020. Т.3, № 2, С. 213-221. – Бібліогр.: 6 назв. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.3.2.2020.217646> .
8. Алфьорова З. І., Алфьоров А.М. (2018). Жанрові метаморфози в контексті дії принципу нелокальності в практиці та теорії мистецтва (на основі аудіовізуального мистецтва) // Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Харків, Вип. 61., С. 352–359., Бібліогр.: 13 назв.
<https://doi.org/10.31516/2410-5325.061.035>.
9. Алфьорова З.І. (2016). Художній рейдерінг як інструмент перетворення зображального простору. // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. [Сер.] Мистецтвознавство : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Х., № 1. С. 6-8
10. Алфьорова З.І. (2016) Стратегії еволюції наративних форм в аудіовізуальному мистецтві під впливом процесуального світобуття-2 // Студії мистецтвознав., № 3. , С. 40-46. , Бібліогр.: 16 назв.
11. Алфьорова З.І. Продюсування аудіовізуальних творів в Україні: еволюція моделі та перспективи розвитку (2021). Scientific Collection «InterConf», (48): with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Challenges in Science of Nowadays» (April 45, 2021) Washington, USA; pp. 618624. Available at: <https://interconf.top/.pdf>.

12. Алфьорова З.І., Первишева І.Б.. Пластичне мислення в художній культурі на межі ХХ-ХХІ ст.: зміни в принципах монтажності // *Культура України : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, [Акад. мистец. України, Ін-т культурології ; редкол.: В. М. Шейко (відп. ред.) та ін.] ; за заг. ред. В. М. Шейка., Харків., Сер. Мистецтвознавство, Вип. 54, С. 398-323.*
13. *Кінознавчі розвідки в Україні (друга половина 1920-х - перша половина 1930-х рр.). Ч. 1 : [зб. ст.] / упоряд., передм., комент., прим. В. Н. Миславського. — Харків : ТОВ "Вид-во "Точка", 2020. 560 с.*
14. *Кінознавчі розвідки в Україні (друга половина 1920-х перша половина 1930-х рр.). Ч. 2 : [зб. ст.] / упоряд., передм., комент., прим. В. Н. Миславського. — Харків : ТОВ "Вид-во "Точка", 2020. 560 с.*
15. Корінний, М. М. & Шевченко, В. Ф. (2003). *Короткий енциклопедичний словник з культури. «Україна».*
16. Миславський, В. Н. (2007). *Кінословник: терміни, визначення, жаргонізми / Володимир Миславський ; Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків : Харків. частний музей город. усадьби, 327 с.*
17. Миславський В. Н. (2018) *Історія українського кіно, 1896-1930: факти і документи. Т. 1 : монографія / В. Н. Миславський. Харків : Дім реклами, 679 с.*
18. Миславський В. Н. (2018). *Історія українського кіно, 1896-1930: факти і документи. Т. 2 : монографія / В. Н. Миславський. Харків : Дім реклами, 527 с.*
19. Миславський В. (2020). *Українське кіно 1920-х років: організаційно-творчі трансформації : монографія / В. Миславський. Riga : Globe Edit, 476 с.*
20. Протас М. О. *Парадигмальні трансформації мистецтва ХХ–ХХІ століть: стильові стратегії формотворення. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури. Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ, 2020. 434 с.*
21. Сидоренко В. *Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. Київ : ВХ [студіо], 2008. 188 с.*
22. Сулім А.А. (2015). *Медіакритика в Україні: функції, тематика, проблематика. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара.*
23. Чміль, Г. П. (2003). *Екранна культура: плюральність поглядів. Х : Крук.*

Додаткова

24. Булавіна, Н. Досвід візуального мистецтва в ритмі глобальних трансформацій. Нові моделі художньої дії. Збірник наукових праць. Сучасне мистецтво, 2019, (15), 57-69.
25. Вишеславський Г. Contemporary art України – від андеграунду до мейнстрім. Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Київ: ІПСМ НАМ України, 2020, 256 с.: іл.
26. Кулик, В. (2010). Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. «Критика».
27. Мазоренко, М. О. (2014). Медіаантропологія як міждисциплінарна парадигма мас-медійних досліджень. Вісник Харківської державної академії культури, 43, 173-181.
28. Мак-Кі Р., Джерас Т. (2019). Сторіноміка: маркетинг у пострекламну епоху Х.: Vivat, 2019. 456 с.
29. Манделіна, О. С. (2019). Засади вивчення нових медіа в контексті науки про культуру (за Л. Вайтом, М. Маклюеном). Культура і мистецтво у сучасному світі, 20, 147-159.
30. Черкасова, Н. О. Прокат фільму як чинник реалізації художнього потенціалу національного кінематографа: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: [спец.] 17.00.04 "Кіномистецтво, телебачення" / Черкасова Наталія Олександрівна; М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Харків, 2019. 24 с.
31. Alforova, Z., Marchenko, S., Kot, H., Kotlyar, S., Medvedeva, A Mousseienko O.. (2021). Impact of Digital Technologies on the Development of Modern Film Production and Television. Rapkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities, 13(n4), 27-40. <https://doi.org/10.21659/rapkhata.v13n4>
32. Alforova, Z., Marchenko, S., Shevchuk, Y., Kotlyar, S., & Honcharuk, S. (2021). Contemporary Ukrainian cinema into the European context (2014-2019). Linguistics and Culture Review, 5(S2), 274-283. <https://doi.org/10.37028/lingcure.v5nS2.1345>
33. Arnheim R. (1932) Film Als Kunst. Ernst Rovohit. First Edition (January 1, 1932).
34. Cassirer, Ernst. (1923). The Philosophy of Symbolic Forms. Routledge; 1st edition.
35. Deleuze, G. (2003). Cinema 1: The Movement-Image. Cinema 1: The Movement-Time. P.
36. Groys B. (2008). Art Power. MIT Press.
37. Horkheimer, Max (2002). Critical Theory Selected Essays. London.
38. Leavitt, R. (1976). Artist and Computer. N.Y. Harmony Books.
39. McLuhan, M. (1964). Understanding Media: The Extensions of Man. McGraw-Hill.

Відповідність критеріїв оцінювання та балів

<i>Критерії</i>	<i>Бали</i>
Відповіді на питання екзаменаційного білету повні, коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору обґрунтована та послідовна. Продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник демонструє знання фахової літератури, засвідчує вміння критично мислити, вести дискусію.	90-100
Відповіді на питання екзаменаційного білету в цілому повні, коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору переважно обґрунтована та послідовна. Продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на фахову літературу, вміє дискутувати щодо зазначених питань.	82-89
Відповіді на питання екзаменаційного білету переважно повні, в більшості коректні та виважені. У структурі відповіді присутня постановка проблеми, її обґрунтування, аналіз та висновки. Авторська точка зору переважно обґрунтована та послідовна. Загалом продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на фахову літературу, вміє дискутувати щодо зазначених питань, проте допускає окремі неточності та помилки.	75-81
Відповіді на питання екзаменаційного білету представлені в неповному обсязі, є некоректними в історіографічному, або формально-логічному аспектах. Структура відповіді в цілому послідовна, проте є відсутніми обґрунтування або висновки. Аналіз проблеми містить помилки. Авторська точка зору слабо обґрунтована. Загалом продемонстровано володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді спирається на засвоєну фахову літературу, але при цьому допускає неточності.	65-74
Відповіді на питання екзаменаційного білету представлені в неповному обсязі, є некоректними та помилковими в історіографічному або формально-логічному аспектах. Структура відповіді не послідовна. Аналіз проблеми відсутній. Продемонстровано слабе володіння понятійно-термінологічним апаратом. Вступник у відповіді допускає вагомі неточності та помилки.	60- 64
Відповіді на питання екзаменаційного білету є некоректними та помилковими в історіографічному та формально-логічному аспектах. Структура відповіді не передбачає можливості визначити рівень знань, умінь та навичок вступника. Аналіз	Менше 59

проблеми відсутній. Вступник не володіє понятійно-термінологічним апаратом, не знайомий із фаховою літературою. Вступник не вміє вести дискусію.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Голова екзаменаційної комісії **Зоя АЛФЬОРОВА**